

*А може, кохання не має нагадувати молочний шоколад.
Може, воно схоже на шоколад із чилі.*

Моїм донькам – Юльці й Басі

ПРОЛОГ

Уночі віяв вітер. Поскидав з дерев на сусідньому подвір'ї червоне й жовте листя, яке вкрило гойдалку барвистим килимом.

Подзвонила у двері, але ніхто не відчиняв. Вирішила почекати в саду, хоча добре знала, де лежить ключ. Гойдалка була мокра. Відклеїла від неї мокрий листок і глянула крізь нього на світло. Сонце, щоправда, ледве пробивалося крізь хмари, але його було досить, щоб підсвітлені прожилки почали нагадувати то кровоносну систему, то розгалужені дороги, то цілий всесвіт. Розхитала гойдалку, може, це вгамує калатання серця й дозволить позмагатися з тим, що має статися, і на що вона тепер уже не мала жодного впливу. Заплющила очі, скоряючись ритмові. Угору, вниз, угору, вниз. Раптом на лице впала тінь, і вона мало не скрикнула від переляку, але це був він, його любе обличчя, яким він притулювся м'яко до її щоки. І вже цей нечутний крик заглушив у зародку, цілуючи в самісінькі губи, беручи в обійми разом з мотуззям гойдалки й листям, яке вона й досі жмакала в долоні. Віддалася цьому поцілункові, це було таке відчуття, наче він цілував її всередині неї самої, ніби в животі здійснювся цілий рій джмелів, а їхні крильця тремтіли в чимраз палючішому сонці. Впала йому на плече, дозволяючи цілувати, гладити руки, ледь за смагли й теплі. І враз відчула в поцілунку гіркоту. Там, де щойно бриніли солодко джмелі, стало темно й мокро.

Виразно відчула, що гойдалка волога від дощу, а вона сама неначе скрижаніла всередині, немовби почала замерзати. Затремтіла. А тоді сказала йому. Звуки склалися в слова, які вона воліла ніколи не вимовити. Тепер він стояв за крок від неї, відхилився, наче сахаючись. А вона продовжувала ледь погойдуватися, хоча прагнула замерзнути, нехай би цей холод, що його відчувала всередині, перетворив її на крижину або камінь. Повільно розплющила очі.

– Ти пробачиш мені? – запитала вона.

Але він уже віддалявся, такий прямиий, такий високий і чужий. До куртки причепився листок.

ВЕРЕСЕНЬ

Папка: Надіслані

Від: adrian@priv.poczta.com

До: linka@gmail.com

Халі,

Як ти там? Мабуть, не можеш дочекатися першого дня в ліцеї? Щойно повернешся, неодмінно напиши мені, хто твій класний керівник і взагалі. Я трохи нервую, вже навіть починаю думати, що зі зміною школи то була невдала ідея. Я волів би бути там, з тобою. Але тітка все залагодила, і в цій ситуації моя відмова була б чорною невдячністю... Учора в мене були перші уроки малюнка і, якщо чесно, я в розпачі. Таке враження, що я не знаю азів, а може, тут навчають геть по-іншому. Хай там як, але мені здається, що я нічогісінько не знаю. Та можливо, буде легше, коли я почну розуміти викладача, бо він, на жаль, шотландець. Не те, щоб я був проти шотландців, але його акцент мене вбиває! Передавай усім вітання від мене й бережи себе!

Цілую, А.

* * *

Лінка розплющила очі. Її охопили недобрі передчуття. Протягом усіх канікул вона жодного разу не прокинулася раніше дев'ятої. Важко було сказати, котра година, бо вчора

вона щільно закрила штори, щоб створити затишок, тож дівчина намацала мобілку на тумбочці поруч і глянула на екран. Шоста! Воно й не дивно, що вдома так тихо, навіть будильник ще не дзеленчав. Відслонила вікно й глянула на улюблений дах костюлу, що виблискував на сонці. Ще один спекотний день. Лінка увімкнула комп'ютер і переглянула пошту. Як і сподівалася, у скринці був лист від Адріана. Невідомо, чому, але виїхавши до Лондона, хлопець писав до неї пізно вночі, а вранці Лінка могла прочитати. Навіть, якщо вони сиділи в чаті, Адріан однаково писав щось потім на пошту. Протягом місяця практично щодня.

Халі. Кумедно. Для подруг Халіна була Лінкою, проте Адріан відтоді, як вони були разом, постійно вигадував для неї різні імена, наче одного було замало. Лінчик, Малинка... «Ведмедика» вона категорично не сприйняла. А Халі? Дуже непогано. Шкода, що в неї це викликало асоціації з настільною грою, яку Каєві подарували на День захисту дітей. «Халі-Галі» була класна, навчала рахувати на бананах і полуничках, проте мала суттєвий недолік: до неї додавався дзвоник із жахливим звуком. Щойно на столі з'являлася потрібна кількість однакових фруктів, треба було чимшвидше натиснути на сріблястий дзвінок і забрати всі карти. Семирічний Кай рахував наразі не найкраще, зате дзвоника натискав миттєво. Різке «Дзень!» аж свердлило мозок. Щоразу після «Халі-Галі» в Лінки розколювалася голова. Добре принаймні, що Кай був соньком і ніколи не грав із самого ранку. На щастя, коли Лінка прокидалася, удома панувала тиша. А тиша – це прекрасно.

Лінка встала й босоніж почалапала на кухню. Увімкнула чайник і відразу насипала до чашки розчинної кави. Докинула дрібку кардамону. Цього навчив її Адріан. Щоправда, він робив усе дуже ретельно, запарював каву в кавоварці із зернятами кардамону, додавав гарячого молока й меду. Та доведеться їй вдовольнитися тим, що є. Відчула, як її кольнув сум. Вони вже місяць, як не бачилися, востаннє

вона щільно закрила штори, щоб створити затишок, тож дівчина намацала мобілку на тумбочці поруч і глянула на екран. Шоста! Воно й не дивно, що вдома так тихо, навіть будильник ще не дзеленчав. Відслонила вікно й глянула на улюблений дах костюлу, що виблискував на сонці. Ще один спекотний день. Лінка увімкнула комп'ютер і переглянула пошту. Як і сподівалася, у скринці був лист від Адріана. Невідомо, чому, але виїхавши до Лондона, хлопець писав до неї пізно вночі, а вранці Лінка могла прочитати. Навіть, якщо вони сиділи в чаті, Адріан однаково писав щось потім на пошту. Протягом місяця практично щодня.

Халі. Кумедно. Для подруг Халіна була Лінкою, проте Адріан відтоді, як вони були разом, постійно вигадував для неї різні імена, наче одного було замало. Лінчик, Малинка... «Ведмедика» вона категорично не сприйняла. А Халі? Дуже непогано. Шкода, що в неї це викликало асоціації з настільною грою, яку Каєві подарували на День захисту дітей. «Халі-Галі» була класна, навчала рахувати на бананах і полуничках, проте мала суттєвий недолік: до неї додавався дзвоник із жахливим звуком. Щойно на столі з'являлася потрібна кількість однакових фруктів, треба було чимшвидше натиснути на сріблястий дзвінок і забрати всі карти. Семирічний Кай рахував наразі не найкраще, зате дзвоника натискав миттєво. Різке «Дзень!» аж свердлило мозок. Щоразу після «Халі-Галі» в Лінки розколювалася голова. Добре принаймні, що Кай був соньком і ніколи не грав із самого ранку. На щастя, коли Лінка прокидалася, удома панувала тиша. А тиша – це прекрасно.

Лінка встала й босоніж почалапала на кухню. Увімкнула чайник і відразу насипала до чашки розчинної кави. Докинула дрібку кардамону. Цього навчив її Адріан. Щоправда, він робив усе дуже ретельно, запарював каву в кавоварці із зернятами кардамону, додавав гарячого молока й меду. Та доведеться їй вдовольнитися тим, що є. Відчула, як її кольнув сум. Вони вже місяць, як не бачилися, востаннє

вона щільно закрила штори, щоб створити затишок, тож дівчина намацала мобілку на тумбочці поруч і глянула на екран. Шоста! Воно й не дивно, що вдома так тихо, навіть будильник ще не дзеленчав. Відслонила вікно й глянула на улюблений дах костюлу, що виблискував на сонці. Ще один спекотний день. Лінка увімкнула комп'ютер і переглянула пошту. Як і сподівалася, у скринці був лист від Адріана. Невідомо, чому, але виїхавши до Лондона, хлопець писав до неї пізно вночі, а вранці Лінка могла прочитати. Навіть, якщо вони сиділи в чаті, Адріан однаково писав щось потім на пошту. Протягом місяця практично щодня.

Халі. Кумедно. Для подруг Халіна була Лінкою, проте Адріан відтоді, як вони були разом, постійно вигадував для неї різні імена, наче одного було замало. Лінчик, Малинка... «Ведмедика» вона категорично не сприйняла. А Халі? Дуже непогано. Шкода, що в неї це викликало асоціації з настільною грою, яку Каєві подарували на День захисту дітей. «Халі-Галі» була класна, навчала рахувати на бананах і полуничках, проте мала суттєвий недолік: до неї додавався дзвоник із жахливим звуком. Щойно на столі з'являлася потрібна кількість однакових фруктів, треба було чимшвидше натиснути на сріблястий дзвінок і забрати всі карти. Семирічний Кай рахував наразі не найкраще, зате дзвоника натискав миттєво. Різке «Дзень!» аж свердлило мозок. Щоразу після «Халі-Галі» в Лінки розколювалася голова. Добре принаймні, що Кай був соньком і ніколи не грав із самого ранку. На щастя, коли Лінка прокидалася, удома панувала тиша. А тиша – це прекрасно.

Лінка встала й босоніж почалапала на кухню. Увімкнула чайник і відразу насипала до чашки розчинної кави. Докинула дрібку кардамону. Цього навчив її Адріан. Щоправда, він робив усе дуже ретельно, запарював каву в кавоварці із зернятами кардамону, додавав гарячого молока й меду. Та доведеться їй вдовольнитися тим, що є. Відчула, як її кольнув сум. Вони вже місяць, як не бачилися, востаннє

зустрілися під час канікул, коли Адріан приїхав на її день народження. Лінка сподівалася, що може тепер він передумає, але йому було незручно відмовитися від поїздки до Лондона. Тітка влаштувала його до ліцею, записала на якісь круті уроки малювання, відступати було запізно. Вони втішали одне одного, що це лише на рік. Час мине швидко. Лінці навіть здавалося, що відстань якимось їм допомагає. Навіть Каська нещодавно зауважила, що Лінка з Адріаном частіше спілкуються, ніж вона з Міхалом. Жалілася, що Міхал рідше знаходить для неї час. І все-таки попри постійні контакти, обмін мейлами й розмови на чаті Халіні чогось бракувало. Його посмішки, рук. Найдужче дівчина шкодувала, що тепер, коли вони могли цілий рік навчатися в одному ліцеї, Адріана тут немає. Відсьорбнула кави. Ранковий ритуал, який Лінка любила найдужче.

Шкряб, шкряб, шкряб, – почувлися звуки дряпання кігтями по теракотовій підлозі.

– Певне, хочеш вийти, так, Фікусику? – почухала пса за вухом.

– Гав-гав-гав, – із собачого горла вирвався нестримний гавкіт і якесь булькання. Пес, що вміє розмовляти. Колись Лінка подивилася на *YouTube* такий короткий фільм, у якому пес видавав звуки, що страшенно нагадували *I love you*. Спробувала навчити Фікуса, та нічого не вийшло. Гав-гав-гав, ото й тільки.

– Дай мені одягнутися, Фікусику, я ж так не піду, – глянула на стареньку футболку й піжамні штани. Добре, що принаймні одяг на сьогодні собі приготувала заздалегідь, не доведеться, як щороку безтямно шукати те, що можна одягти в такий важливий день. Адже не підеш на початок навчального року в ліцеї в плісированій спідничці, яка пам'ятає ще початкову школу. Лінка росла тільки вгору, талія залишалася такою самою, але приміряючи спідницю, дівчина зрозуміла, що підводить не лише стиль. Спідниця

перетворилася на справдешне міні, за такий недоречний одяг вже першого дня можуть з ліцею витурити. Навіть із мистецького. Вибір припав на білу блузку й вузькі чорні брючки.

Узагалі вона трохи хвилювалася через це все. По-перше, боялася, що там будуть діти із заможних родин, одягнені в «Лакосте» а не якісь там «Н&М». Щоправда, Адріан радив їй не перейматися, бо всупереч поширеній думці, у приватних школах ніхто не женеться за фірмовим одягом, бо нічого не мусить комусь доводити. Але Адріан хлопець, і на таке може й уваги не звертає. До того ж, він не знає її майбутнього класу. По-друге, частина учнів уже перезнайомилася в гімназії, яка була в тому ж будинку. Адріан попередив її, що в гімназії їм було так добре, що опісля багато хто вирішив залишитися. А гімназійні класи вже мали мистецький профіль, отож і не дивно, що потім діти не думали про звичайні ліцеї. Це означало, що Лінка найімовірніше виявиться «новенькою». Як до неї поставляться? По-третє... Так отож, третє було найгірше. Гроші. Точніше, їх відсутність.

Вона ходила із псом довкола клумби, дивилася на перехожих і думала, як заробити половину грошей на оплату навчання. Їй треба роздобути лише половину, бо отримала відзнаку на фотоконкурсі. Мама заплатила чималий внесок і кошти за перший місяць, а тоді провела з донькою розмову, з якої Лінка зробила висновок: вона мусить негайно знайти роботу, і ці п'ятсот злотих на місяць десь заробити. Дівчина це розуміла: після сплати кредиту й комунальних платежів їм ледве вистачало на життя. Не було зайвих грошей на таку розкіш, як приватний ліцей.

– Халінко! – почула вона голос сусіда, який був прикутий до інвалідного візка, і звук цілими днями роздивлятися людей з вікна. – До школи поспішаєш? Нині ж початок року!

– Так, пане Міхале, – відповіла Лінка, – але мені аж на десяту. Прокинулася рано, а пес цим скористався!

– Це вже який клас? – запитав сусіда.

На підвіконні стояв його сніданок. Балакаючи з Лінкою, він вмочав сосиску в гірчицю й відкусював хліб. Дівчина подумала, що вікно для нього – мов цілий світ. Вона співчувала йому. Зрідка якась жінка із соціальної допомоги виходила з ним на прогулянку, ото й тільки. Близьких він не мав. Мало того, що ноги були хворі, то ще й руки якісь повикручені, певне, не зміг би на візку навіть з дому виїхати. Добре принаймні, що хоч чаю собі зробить, сосиску зварить...

– Перший.

– Гімназія?

– Ні! – Лінка засміялася. – Певне, що ні! Ліцей.

– Ого! То ти вже нівроку панночка! Певне, до якогось гарного ліцею вступила, ну ж бо, похвалися!

– До приватного, фотографічний клас.

– Ого! То тепер і такі класи є? Але там же дорого, мабуть, вчитися, коли приватно? Ачей, мамі зарплатню підняли? Бо той твій тато з вами більше не живе, га? Чи, може, аліменти сплачує?

Це вже було занадто. Попри симпатію й співчуття, щоразу від сусідської цікавості їй аж недобре робилося. Такий сусіда знає все про всіх і відразу свої висновки робить. Теж іще, Шерлок Холмс. На щастя, пес смикнув її в бік скверика, де зачув якийсь смаковитий запах, тож Лінка лише буркнула щось на прощання й помчала за Фікусом.

Навіть, якщо вдалося втекти від пана Міхала, це не вирішувало її проблем, точніше, однієї. Вона мусила знайти роботу. Звичайно, не зараз. Треба розбудити маму, бо шоста година давно перетворилася на сьому, а нині початок навчального року не тільки в неї, а й у Кая! Її маленький братик іде до школи! Потягла пса в бік дому.

– Гав-гав-гав, – розсердився Фікус.

Мама вже метушилася між кухнею й ванною, поспіхом натягаючи на ноги колготки, виймала з холодильника

молоко, із шафки – пластівці й підганяла синка, який лежав уперек ліжка долілиць, поклавши подушку на голову.

– Дай мені якусь туш! – гукнула вона доньці. – Ніяк не могу свою знайти!

«І чого б я так виряджалася? – майнуло Лінці в голові. – Збирається пошукати собі нового чоловіка серед батьків першокласників? Хвилюється так, наче сама йде до школи».

Причина старанних приготувань саме натиснула кнопку домофона.

– А це хто? – запитала Лінка.

– Адам, – мама помітно зашарілася. – Ми вирішили разом відвести Кая до школи, адже це перший день навчання.

Ну, звісно. Пан Міхал знову матиме привід попліткувати. Адам, Лінчин тато й не-тато, як влучно зауважив сусіда, проте вже точно Тато Кая, такий собі Тато з великої букви, стояв у дверях і нервово покашлював.

– Привіт! – привітався з Лінкою й цмокнув її в щоку.

Лінку охопило дивне відчуття, наче звідкись приїхав якийсь далекий родич, а не той, із ким вона прожила майже десять років.

Стояв на порозі, із ледь розкошланим волоссям, у криво застебнутій сорочці, не дуже виспаний, вродливий, як завжди. Без колишньої домашності. Чужий.

– Привіт, – знизала вона плечима, бо що ще можна було сказати.

Звичайно, Кай страждав, коли тато від них пішов, але ж малий бачився з ним у вихідні й серед тижня теж. А вона? Їй здавалося, що протягом усіх цих років вона була такою собі донькою і не-донькою. Додатком. Із яким Адам погоджувався, бо кохав її маму. Бо любив Кая. От і все. А якщо вже йдеться про це почуття відчуження, то Лінка, звісно, могла звинувачувати лише себе, бо ж сама до цього спричинилася. Якби не шукала, не доскіпувалася, то все б залишилося по-старому. Вони би продовжували ходити разом на сайгонки й грати в скребл. Іноді Лінка жалкувала, що так усе сталося, та лише іноді. І не дивувалася, що Адам виявився неспромож-